

# Vraagbaak

In deze rubriek worden juridische vragen beantwoord door een vaste deskundige.

**Tekst:** Politieacademie, Kenniscentrum Politierecht

## Beelden van bewakingscamera's in de opsporing

Over de verkrijging van beelden van bewakingscamera's zijn een aantal vragen binnengekomen die we cumulatief bespreken. Wij hebben over deze vragen advies ingewonnen bij het OM. Onderstaande antwoorden zijn in overeenstemming met dit advies.

### Vraag 1

**Gangbaar is de mening dat beelden van bewakingscamera's moeten worden gevorderd. Wij vragen ons af of dit juist is. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) regelt immers die verstrekking. Als de verstrekking wettelijk is geregeld hoeft niet alsnog een vordering te worden gedaan. Klopt deze redenering?**

#### Antwoord

Op grond van 43 Wbp mag de verantwoordelijke de camerabeelden verstrekken aan onder meer de politie ten behoeve van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten. Deze bepaling verplicht de verantwoordelijke echter niet om de gegevens daadwerkelijk te verstrekken. Weigert hij de verstrekking, dan biedt de Wbp geen mogelijkheid de verstrekking af te dwingen. Deze bepaling biedt dus geen basis voor de verkrijging van de gegevens ten behoeve van een opsporingsonderzoek.

Door de Minister van Justitie is bij de totstandkoming van de wetgeving betreffende het vorderen van gegevens meerdere malen benadrukt dat gegevens ten behoeve van het opsporingsonderzoek alleen van derden mogen worden verkregen op grond van een vordering op basis van het WvSv. Om in het bezit van de camerabeelden te komen, moet degene die daarover beschikt door de OvJ worden gevorderd deze te verstrekken op grond van 126nd lid 1 Sv. Van gegevens die door derden worden bewaard of zijn opgeslagen mag voor de opsporing van strafbare feiten geen vrijwillige verstrekking worden gevraagd. Hierop zijn slechts enkele uitzonderingen, bijvoorbeeld de verstrekking van camerabeelden door een aangever, gepaard gaande met het doen van aangifte van een strafbaar feit. Dit werd eerder besproken in Blauw 9, 2011.

De verplichting tot het vorderen van de beelden van bewakingscamera's is diverse malen in jurisprudentie bevestigd, bijvoorbeeld HR 21 december 2010, LJV BL7688.

### Vraag 2

**Bewakingsbeelden van camerasystemen uit verschillende delen van het hele land worden opgeslagen op een centrale server van een beveiligingsbedrijf in 10.2.g Wij hebben van dit bedrijf inloggegevens gekregen. Mogen wij met deze gegevens inloggen in het systeem van het beveiligingsbedrijf en zelf de**

**beelden van de server downloaden die we nodig hebben voor een opsporingsonderzoek?**

#### Antwoord

Bij AMvB kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop gegevens worden gevorderd en verstrekt, 126nd lid 7 Sv. Aan deze bepaling is tot op heden geen invulling gegeven. Hierdoor is de wijze van vorderen en verkrijgen vorm vrij. Inloggen op de computer van degene die over de camerabeelden beschikt is derhalve toegestaan, mits aan de vorderingseis, besproken onder vraag 1, is voldaan.

### Vraag 3

**Voorzien van inloggegevens van een beveiligingsbedrijf bestaat de mogelijkheid om live de beelden te bekijken van door het hele land op willekeurige plaatsen aangebrachte bewakingscamera's, die aan het systeem verbonden zijn. Er bestaat zelfs de mogelijkheid om met behulp van een tablet of smartphone in te loggen op de server van het beveiligingsbedrijf en daarmee live mee te kijken naar beelden van bewakingscamera's. Is dit toegestaan?**

#### Antwoord

Live bekijken van de beelden die niet afkomstig zijn van cameratoezicht op grond van 151c Gemeentewet vinden we terug in de jurisprudentie, Rechtbank Utrecht, d.d. 26 mei 2011, LJV: BQ9711 en BQ9721.

In deze gevallen werd vanuit het politiebureau ingelogd op de server van een beveiligingsbedrijf en werden de beelden van beveiligingscamera's zonder voorafgaande vordering van de OvJ bekeken. Nadat op de beelden was vastgesteld dat er een diefstal uit een auto plaatsvond, werden agenten aangestuurd en de verdachten aangehouden. Hoewel de rechtbank oordeelde dat in dit geval door de OvJ de verstrekking van de beelden door het beveiligingsbedrijf gevorderd had moeten worden op grond van 126nd lid 1 Sv, verbond zij aan dit vormverzuim geen gevolgen.

Overigens is het OM van mening dat in dergelijke gevallen de gegevens op het moment dat de vordering wordt gedaan nog niet zijn verwerkt, zgn. toekomstige gegevens. De vordering moet in een dergelijk geval worden gedaan op grond van 126ne lid 1 Sv. Wij sluiten ons bij de mening van het OM aan.

Daarnaast is van belang dat een vordering als bedoeld in 126nd of 126ne Sv alleen kan worden gedaan op het moment dat een opsporingsonderzoek wordt uitgevoerd naar misdrijven genoemd in 67 lid 1 Sv. In hoeverre in de gevallen, behandeld door de Rechtbank Utrecht, reeds een opsporingsonderzoek in gang was gezet en het bekijken van de beelden in het kader van dat opsporingsonderzoek plaatsvond, is ons niet bekend.

Het live bekijken van de camerabeelden zonder dat daar een opsporingsonderzoek naar strafbare feiten aan ten grondslag ligt, is onzes inziens cameratoezicht. Cameratoezicht mag alleen plaatsvinden onder de voorwaarden van 151c Gemeentewet.

#### Vraag 4

***We weten niet altijd zeker of door de bewakingscamera daadwerkelijk beelden zijn opgenomen die voor een opsporingsonderzoek van belang kunnen zijn. Wij willen graag onnodig werk voorkomen. Mogen wij eerst de beelden van een bewakingscamera bekijken of er iets bruikbaar bij zit, voordat we de OvJ verzoeken een vordering tot verstrekking van die beelden uit te vaardigen?***

#### Antwoord

Voor de beantwoording van deze vraag is het van belang te weten wat onder verstrekken wordt verstaan. De verplichting tot vorderen van gegevens heeft betrekking op gegevens die doorgaans vallen onder de werking van de Wbp. Artikel 1 onder n Wbp geeft als definitie van het begrip 'verstrekken': het bekend maken of ter beschikking stellen van persoonsgegevens. Beelden van bewakingscamera's worden in de Wbp aangemerkt als persoonsgegevens. Door vooraf bekijken van de beelden door de opsporingsambtenaar wordt deze daarmee bekend gemaakt en worden zij dus aan hem verstrekt. Deze werkwijze is niet conform de bepalingen van Sv.

#### Vraag 5

***Veel gemeenten hebben cameratoezicht in veiligheidsgebieden. Met de camera's worden vaak beelden opgenomen die als bewijs kunnen dienen voor strafbare feiten. Moet er om de beelden te mogen gebruiken voor een opsporingsonderzoek, een vordering worden gedaan om de beelden te verkrijgen?***

#### Antwoord

Cameratoezicht wordt gebruikt in de handhaving van de openbare orde en is derhalve een bevoegdheid van de burgemeester, 151c lid 1 Gemeentewet. De uitvoering van cameratoezicht wordt verricht door of onder regie van de politie, 151c lid 3 Gemeentewet. De beel-

den die met de camera's worden gemaakt en worden opgeslagen worden aangemerkt als politiegegevens in de zin van 8 Wet politiegegevens (Wpg), 151c lid 7 Gemeentewet.

Als blijkt dat deze gegevens van belang zijn voor de handhaving van de rechtsorde in een bepaald geval, bijvoorbeeld een opsporingsonderzoek, mogen zij voor dit doel worden verwerkt. Uitwisseling van politiegegevens tussen opsporingsambtenaren gebeurt volgens het zogenaamde free-flow-beginsel, 15 Wpg. Deze gegevens mogen indien nodig voor de opsporing worden verwerkt. Voor het gebruik van deze gegevens ten behoeve van opsporing van strafbare feiten is geen vordering op grond van het WvSv vereist.

#### Conclusie

- Vastgelegde of opgeslagen beelden van bewakingscamera's kunnen worden verkregen op grond van een door de OvJ uitgebrachte schriftelijke vordering, 126nd lid 1 Sv.
- De wijze waarop de gegevens worden verstrekt is vorm vrij.
- Live meekijken naar de beelden van bewakingscamera's in het kader van een opsporingsonderzoek is toegestaan, mits dit gebeurt op basis van een vordering door de OvJ, 126ne Sv.
- Vooraf camerabeelden bekijken om te beoordelen of het waardevol is om de beelden te vorderen is niet toegestaan.
- Camerabeelden die afkomstig zijn van cameratoezicht als bedoeld in 151c Gemeentewet zijn politiegegevens. Voor de verkrijging van deze beelden is een vordering 126nd Sv niet vereist.

10.2.g [Vorderen gegevens 126nd lid 1 Sv](#)

10.2.g [Cameratoezicht 151c lid 1 Gemeentewet](#)

10.2.g [Verwerking politiegegevens basispolitietak 8 Wpg](#)

Reacties [10.2.g](#) @politieacademie.nl